

Διδάγματα της Ελληνικής Επανάστασης 1821

Απρίλιος 02, 2019

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΡΑΦΩΤΙΑ

Κάθε χρόνο ο Ελληνισμός όπου Γης γιορτάζει, με επίκεντρο την 25^η Μαρτίου, την Ελληνική Επανάσταση σαν ιερή επέτειο διττής σημασίας: την εθνική και τη θρησκευτική. Την εθνική, γιατί μετά περίπου 400 οδυνηρά, τραγικά χρόνια σκλαβιάς, οι Έλληνες κατόρθωσαν- τελικά – με πνεύμα ενότητας, ομόνοιας, σύμπνοιας, αλληλεγγύης, αγωνιστικότητας και αυτοθυσίας – στοιχεία – αρετές που σπάνιζαν στο παρελθόν, πριν την Άλωση αλλά και μετά, και ακριβώς η απουσία τους ήταν εκείνη που είχε συμβάλει στην εξασθένηση της πολιτικής και κοινωνικής συνοχής του έθνους και στο άνοιγμα της Κερκόπορτας, και που τώρα αποτελέσαν τον καταλύτη της εθνικής έξαρσης και υπέρβασης – ν' αποτινάξουν τον ξένο ζυγό, ν' αποκτήσουν εθνική ανεξαρτησία και να αναδημιουργήσουν ένα ελεύθερο και ανεξάρτητο-τηρουμένων των αναλογιών – κράτος.

Και τη θρησκευτική, γιατί την ίδια κοσμογονική ημέρα, ο Αρχάγγελος μετέφερε στον κόσμο το πιο χαρμόσυνο και συγκλονιστικό θεϊκό μήνυμα, αυτό της έλευσης του πνευματικού και ηθικού απελευθερωτή Θεανθρώπου.

Γιορτάζουμε, συνεπώς, δυο σπουδαία γεγονότα – ορόσημα με οικουμενικό χαρακτήρα. Θα εστιάσω, **επιγραμματικά**, τις σκέψεις μου στο πρώτο, το δε δεύτερο, το θρησκευτικό, το αφήνω για τους ειδικούς...

Το πρώτο, λοιπόν, είναι συνυφασμένο με τη γνήσια και υγιή ανθρώπινη φύση και αποτελεί το πλαίσιο και το εργαλείο της συνειδητής στην προκειμένη περίπτωση αναζήτησης και επίτευξης του πιο σπουδαίου σκοπού και ιδανικού του ανθρώπου: της ελευθερίας του, της βιολογικής (σωματικής, πνευματικής, ηθικής) πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής και πολιτισμικής.

Είναι αναμφισβήτητα οικουμενική η σημασία της ελευθερίας και τούτο έχει καταδειχθεί ιστορικά σε ολόκληρο τον πολιτισμένο κόσμο. Ελάχιστες εξαιρέσεις, που εκφράζουν την Αριστοτελική παρατήρηση ότι ορισμένοι άνθρωποι γεννιούνται δούλοι, επιβιβαιώνουν τον κανόνα.

Είναι δε γνωστή η συμβολή του αρχαίου ελληνικού πνεύματος στην ανέλιξη και σφυρηλάτηση της έννοιας της ελευθερίας. Δίχως τον ελληνικό πολιτισμό, δίχως την ελληνική πνευματική μαγιά, την ελεύθερη, ριζοσπαστική, μεταρρυθμιστική, εμπνευσμένη και εμπνευστική δημιουργική σκέψη, αλλά και το ιστορικό παράδειγμα, είναι ζήτημα αν η ανθρωπότητα θα είχε τολμήσει το άνοιγμα σε νέους ελπιδοφόρους ορίζοντες σε πλατύτερη ελευθερία.

Η σκέψη και κοσμοθεωρία άλλων χωρών και πολιτισμών εξαντλείτο στα πλαίσια μιας μορφής μεσαιωνικής αντίληψης. Και είναι αδιαφιλονίκητο ότι η Αναγέννηση υπήρξε γνήσιο δημιούργημα της ελληνικής ελεύθερης και οικουμενικής σκέψης, που έθεσε τα θεμέλια της σύγχρονης διεθνούς δημοκρατικής κοινωνίας.

Αν δε, οι υπόλοιπες ανελεύθερες, ρατσιστικές, δογματικές και διχαστικές κοσμοθεωρίες δεν ανταγωνίζονταν την ελληνική, με αποτέλεσμα η Πατρίδα μας να είναι συνεχώς σε άμυνα ή σε περιπέτειες, σήμερα θα είχε επιτευχθεί μια οικουμενική κοινωνία όπου θα πρυτάνευε η ειρήνη, η δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη και η συνεργασία, αρετές σπουδαίες και πανανθρώπινες, που πρώτοι οι Έλληνες εμπνεύστηκαν και Εκείνος, ο Αριστοτέλης, τις δίδαξε στο Μέγα Αλέξανδρο.

Και επιτρέψτε μου στο σημείο αυτό, παρενθετικά, να επισημάνω σαν οικουμενικής σημασίας και αξίας ορόσημο, προδρομικό του Χριστιανισμού και του ΟΗΕ, τον περίφημο Όρκο του Μεγαλέξανδρου στην Ώπη το 324 π.Χ. (Βέβαια, το κείμενο αυτό αμφισβητείται ως αυτούσιο, αλλά έτσι κι αλλιώς ο Μ.Α. απέδειξε τις ιδέες του στην πράξη) που ανέφερε πρωτόγνωρες για την εποχή εκείνη ιδέες όπως της παγκόσμιας ειρήνης και αδερφοσύνης, της κατάργησης των φυλετικών διακρίσεων κ.ά.

Δεν πρέπει δε να λησμονούμε ότι πέραν από τη σημαντική συμβολή της ελληνικής σκέψης στην αρχαιότητα και στην Αναγέννηση, που δημιούργησε το πλαίσιο εξέλιξης και προόδου σε καίριους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, το σύγχρονο πολιτικό “ευαγγέλιο” των εθνών, ο Καταστατικός Χάρτης των Ενωμένων Εθνών το 1945 καθώς και η Οικουμενική Διακήρυξη του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου το 1948, άντλησαν πολύτιμα στοιχεία από τις ανεξάντλητες και ανεπανάληπτες πνευματοφόρες και ζωοφόρες πηγές του ελληνικού πολιτισμού.

Όμως, την ελεύθερη και οικουμενική ελληνική σκέψη φθόνησαν και υπονόμισαν εκπρόσωποι κατώτερων πολιτισμών, που ακόμη τη φθονούν και υπονομεύουν. Ο μεγάλος Έλληνας ζωγράφος, Χατζηκυριάκος-Γκίκας είχε πει : « οι ξένοι μας φθονούν γιατί μας χρωστάνε πολλά από τον πολιτισμό που τους δώσαμε και δεν μπορούν να μας τα επιστρέψουν».

Και αποτελεί τραγική ειρωνεία ότι σήμερα το έθνος μας κινδυνεύει όχι μόνον από γνωστούς εχθρούς, αλλά και από παρακρατικά, πολεμοκάπηλα, κερδοσκοπικά κυκλώματα που λειτουργούν και σε παραδοσιακά φιλικές και συμμαχικές χώρες, αποτέλεσμα του παγκόσμιου απανθρωπίζοντα ανταγωνισμού και της μεταλλαγής της ιδεολογίας σε **I-ΔΕΜΠΟΡΙΑ!**

Όμως, η αξία και αναγκαιότητα της εθνικής ελευθερίας και ανεξαρτησίας, μέσα στην οποία βιώνεται τόσο η ατομική όσο και η συλλογική και τα συνεπαγόμενα ανθρώπινα δικαιώματα, ατομικά και κοινωνικά, σε όλους τους τομείς, εξακολουθεί να παραμένει το πιο σημαντικό αξίωμα και ιδανικό.

Η Ελληνική Επανάσταση αποτελεί το απόσταγμα της προαιώνιας εθνικής κουλτούρας και παιδείας που εκφράζει ολόκληρο το φάσμα των αιώνων ανθρώπων και πανανθρώπων αξιών και ιδανικών που γεννήθηκαν και σφυρηλατήθηκαν στην ιερή αυτή γη και απέκτησαν οικουμενική διάσταση και σαν φιλοσοφία και σαν πράξη. Συσχετίζεται δε θεωρητικά, φιλοσοφικά, με την Αμερικανική και Γαλλική Επανάσταση, με την εύλογη επισήμανση ότι η θεσμική μαγιά των Επαναστάσεων αυτών ανήκει στον κόσμο των αξιών του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού άσχετα αν η Ελληνική Επανάσταση ακολούθησε χρονικά.

Δεν είναι δε τυχαίο ότι κορυφαίοι ξένοι πνευματικοί ταγοί από την πρώτη στιγμή της Ελληνικής Επανάστασης στάθηκαν στο πλευρό των Ελλήνων με τον ένα ή άλλο τρόπο και ορισμένοι θυσιάστηκαν ή θυσίασαν πολλά και σημαντικά για την σκληρά και άνισα αγωνιζόμενη και αγωνιούσα τότε Ελλάδα, (Αλλά τότε δεν υπήρξε αγωνιζόμενη και αγωνιούσα η Ελλάδα;). Και δεν είναι τυχαίο ότι επίσης κορυφαίοι εκπρόσωποι της τέχνης και των Γραμμάτων του πολιτισμένου κόσμου (Ουγκώ, Μράϊαντ, Κιτς κ.ά.) εμπνεύσθηκαν από την Ελληνική Επανάσταση και δημιούργησαν μνημειώδη έργα.

Με τις παραπάνω επισημάνσεις, πιστεύω, αναδεικνύεται ότι η Ελληνική Επανάσταση δεν αποτελεί απλά και μόνον μια εθνική πράξη όσο και σπουδαία αυτή κι αν είναι. Αποτελεί το αποκορύφωμα, την κατάληξη, το γέννημα μιας μακρόχρονης, επώδυνης, αλλά και συγκλονιστικά υπερβατικής σύλληψης και κυοφορίας στην ιερή μήτρα ενός ολόκληρου λαού, ενός έθνους (και όχι του χτυπήματος της μαγικής ράβδου της θεάς Αθηνάς) του συνόλου των προαιώνιων ιστορικών, πολιτικών και πολιτιστικών παρακαταθηκών, της φυσικής τους συνέχειας και των εξ' αυτών εμπνεομένων ψυχικών, πνευματικών και βιολογικών του διεργασιών προκειμένου να καταξιώσει την υπέρτατη, απαράβατη και άφθαρτη αξία της ελευθερίας και τα αλληλένδετα και συνεπαγόμενα αγαθά της, της ειρήνης, της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης, της ευημερίας και την αναβάπτιση ενός ολόκληρου λαού- και όχι μόνον- σ' αυτά.

Σήμερα, όμως, μετά από 198 χρόνια ζωής του σύγχρονου ελληνικού κράτους, μετά από το μεγαλειώδες αλλά με δραματικό τρόπο επίτευγμα της εθνικής ελευθερίας και ανεξαρτησίας, με τις τόσες τραγικές και απaráμιλλες θυσίες σε ανθρώπινες ζωές κ.λπ., αν επιχειρήσουμε μια αναφορά στην ιερή αυτή Υπόθεση, με ό,τι αυτή, όπως προείπαμε, εκπροσωπεί, για την εθνική μας πορεία, αξιολογώντας τις προσπάθειες, τους αγώνες και τα επιτεύγματα των μετέπειτα γενιών(εκτός του Έπους του 40), πιστεύω ότι κάθε αντικειμενικός και σόφρων Έλληνας θα πρέπει να μελαγχολήσει αναλογιζόμενος και συγκρίνοντας τα επιτεύγματα εκείνων των ηρωικών αγωνιστών και μαρτύρων του έθνους, με αυτά των σύγχρονων ηγετών και του λαού. Που είναι, τι απέγινε εκείνη η υπέροχη, ανυπέρβλητη αγωνιστικότητα, το πάθος, ο ζήλος, η υπέρβαση;

Και γιατί η περίφημη και περίτρανη ελληνική «πολεμική αρετή», που πέραν από την αντιμετώπιση του οθωμανικού βαρβαρισμού των 400 χρόνων, διατρανώθηκε και σε άλλες κρίσιμες καμπές της ιστορίας μας, όπως οι Βαλκανικοί Πόλεμοι και το ηρωικό Έπος του 40- και που είναι απαραίτητη όταν κινδυνεύουν τα Ιερά και Όσια- να μη μεταμορφωθεί σε **ειρηνική αρετή**, αντιστρέφοντας πρώτοι το περίφημο λατινικό ρητό **SI VIS PACEM PARA BELLUM** (αν θέλεις ειρήνη προετοίμαζε πόλεμο)-που η ανθρωπότητα το βίωσε αιώνες και εξακολουθεί να το βιώνει συνεχώς και τραγικά-σε **SIVISPACEM PARAPACEM** (αν θέλεις ειρήνη προετοίμαζε την ειρήνη) και να έχουμε αναδείξει την Πατρίδα μας σε οικουμενικό ναό προσκυνήματος όπως ήταν η αρχαία Ελλάδα, όχι βέβαια για τους βαρβάρους, αλλά για κάθε πολιτισμένο και

φιλειρηνικό άνθρωπο και πέραν βέβαια από σωβινιστικές και ρατσιστικές τάσεις, χαρακτηριστικά ξένα προς το ανθρωπιστικό, οικουμενικό, φιλειρηνικό και φιλελεύθερο πνεύμα του ελληνισμού;

Συνεπώς, τα βαθύτερα μηνύματα-διδάγματα της Ελληνικής Επανάστασης είναι διαχρονικά και οικουμενικής αξίας και σημασίας και εστιάζονται επιγραμματικά στα εξής σαν σκοπό : ελευθερία, ανεξαρτησία, ειρήνη, δημοκρατία, δικαιοσύνη, αξιοκρατία, ευημερία, πρόοδο, και σαν μέσο: ενότητα, ομόνοια, σύμπνοια, αλληλεγγύη, αξιοκρατία, δικαιοσύνη, αγωνιστικότητα. (Ορισμένα, όπως η αξιοκρατία και η δικαιοσύνη λειτούργησαν καταλυτικά τόσο σαν σκοπός όσο και σαν μέσο κι αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία).

Αυτά τα μηνύματα θεμελιώνουν στέρεα το οικοδόμημα και συνθέτουν τη γνήσια υφή της Δημοκρατίας. Όμως, όταν αμβλύνονται, τότε παρουσιάζονται ρωγμές όπως στην περίπτωση του Βυζαντίου, αλλά και στη νεώτερη ιστορία μας (διχασμός, κατοχή, συμμοριτοπόλεμος, εμφύλιος).

Ιδιαίτερα σήμερα, που η περιβόητη παγκοσμιοποίηση καταργεί μεν τα εθνικά σύνορα, και όχι πάντοτε με δημοκρατικές διαδικασίες (όρα ΜΑ, Βαλκάνια κ.α.), αλλά δημιουργεί καινούρια με πολλές φορές αόρατα ηλεκτροφόρα, θανατηφόρα συρματοπλέγματα κοινωνικού αποκλεισμού και η ανθρωπότητα τείνει να μεταβληθεί σε ένα τεράστιο **ΑΝΘΡΩΠΟΥΧΕΙΟ**, όπου κάποιοι ισχυροί προνομιούχοι, «παραξίαν ευτυχούντες» κατά το Δημοσθένη, «εξορύσσουν» και εκμεταλλεύονται τους συνανθρώπους τους με κάθε τρόπο, τα μηνύματα-διδάγματα της Ελληνικής Επανάστασης είναι πολύ επίκαιρα και χρήσιμα.

Εάν, συνεπώς, η ελευθερία, με την ευρύτερη και βαθύτερη έννοιά της, όπως βιώθηκε στην Ελληνική Επανάσταση και εκφράστηκε από τους εθνικούς μας Ποιητές Διονύσιο Σολωμό και Κωστή Παλαμά, μπορεί και σήμερα, μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΗΕ, να αποτελέσει μήνυμα-δίδαγμα για την αντιμετώπιση των επικίνδυνων φαινομένων νεο-βαρβαρισμού και νεο-ιμπεριαλισμού, ας προσπαθήσουμε, πυκνώνοντας τις γραμμές των εθνικών αγώνων και συμβάλλοντας στον απώτερο σκοπό της επίτευξης οικουμενικής ελευθερίας, όπως αυτή εκφράζεται στο Χάρτη και στην Οικουμενική Διακήρυξη του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, που, όπως προανέφερα θεμελιώθηκαν σε γνήσιες ελληνικές φιλοσοφικές και πολιτικές αρχές, τότε το όραμα μιας πανανθρώπινης **ΙΣΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ** και ειρήνης μπορεί να πραγματοποιηθεί. Διαφορετικά, νέες Κερκόπορτες μας απειλούν και ένας νέος τραγικότερος Μεσαίωνας αναμένει την ανθρωπότητα.

Ένα δε ακόμη κρίσιμο και σπουδαίο μήνυμα που αντλείται από το νόημα της Ελληνικής Επανάστασης είναι ότι όταν η Πατρίδα κινδυνεύει και από εσωτερικούς «εχθρούς» συνειδητούς ή όχι, «πράκτορες» ξένων, ανθελληνικών συμφερόντων, που υπονομεύουν, όχι με στρατιωτικά μέσα, αλλά με την ηθική σήψη, τον εκμαυλισμό, την αποχαύνωση, το φανατισμό, το διχασμό και τον κοινωνικό κατακερματισμό, τους υγιείς ιστούς της κοινωνίας μας, του κράτους και του έθνους, όπως συνέβη στο Βυζάντιο, τότε επιβάλλεται η ειρηνική κοινωνική αντίσταση και επανάσταση, με κινητοποίηση ολόκληρου του ελληνισμού, γιατί ο άδηλος φασισμός που αντιμετωπίζουμε είναι πιο επικίνδυνος από το φανερό!

Είναι δε καίριος ο ρόλος, διεθνώς, των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και ειδικότερα οργανώσεων που υποτίθεται ότι έχουν σαν σκοπό το υπηρετούν τον άνθρωπο αν θέλουν να έχουν γνήσιο λόγο δεοντολογικής ύπαρξης.

Γιατί, είναι διάχυτη η εντύπωση ότι εξαιτίας του γενικότερου κλίματος κοινωνικού αποκλεισμού και διαπλοκής που πρυτανεύει σε παγκόσμιο επίπεδο, τα ιδανικά έχουν αποκτήσει επιλεκτική αξία και θυσιάζονται ηθικά και αξιοκρατικά κριτήρια, και τούτο αποδεικνύει τις αδυναμίες της ανθρώπινης φύσης και των θεσμών όπως λειτουργούν διεθνώς σήμερα με τα γνωστά δραματικά ή και τραγικά για τους πολλούς, αλλά και τους ίδιους τους θεσμούς αποτελέσματα...

Το ζητούμενο, συνεπώς, είναι πώς θα μπορέσουμε, στον τεχνητό «κατακλυσμό» που έχουν κηρύξει κάποια ισχυρά υλιστικά, αλλά ανίσχυρα ηθικά, διεθνή στυγνά ανταγωνιστικά, κερδοσκοπικά, πολεμοκάπηλα, αντιδημοκρατικά κυκλώματα και όπου ισχύει το Δαρβινικό «η επικράτηση του ισχυροτέρου» ή επιτηδειότερου, και επίσης το «ο σώζων εαυτόν σωθήτω», να επιβιώσουμε με αλώβητη την εθνική και ατομική μας αξιοπρέπεια, ελευθερία, ειρήνη και ευημερία, αλλά και τον ουμανισμό μας.

Κι ας έχουν κατακλύσει τον κόσμο και τη χώρα κάθε λογής μισθοφόροι αποπροσανατολισμού, παραπλάνησης, και εκμαυλισμού, που μοιράζουν δωρεάν και αφειδώς αισιοδοξία και υποσχέσεις για άλλοθι της αδυναμίας και αβουλίας των υπευθύνων ταγών ν' αντισταθούν στις όποιες αντικοινωνικές, αντιδημοκρατικές και πολεμοκάπηλες «Κίркες» και εθελουφλούν ενώπιον των δεινών που θα ακολουθήσουν. Συνεπώς, πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση και κινητοποίηση και ενωμένοι σε ελευθερία, δικαιοσύνη και αξιοκρατία και με **αγωνιστική αλλά ρεαλιστική αισιοδοξία**.

Τα συνεχή μηνύματα από τα όσα συμβαίνουν και όσα τεκταίνονται εσωτερικά και διεθνώς δεν αφήνουν περιθώρια εφησυχασμού, αλαζονείας, διχόνοιας και ναρκισσιισμού, που δυστυχώς κατατρέχουν και υπονομεύουν την κοινωνία μας. Κι όπως τότε, το 1821, πετύχαμε ενότητα και ομοψυχία και αναζητήσαμε, σε ένα βαθμό επιτυχώς, γνήσιους φίλους και συμμάχους, ας κάνουμε το ίδιο με το μικρότερο δυνατό κόστος, αλλά πρώτα και καίρια πρέπει να ενισχύσουμε την εσωτερική εθνική ψυχική, πολιτική και κοινωνική θωράκιση και τούτο δεν επιτυγχάνεται με σαθρά κατεστημένα.

Γιατί, επιτέλους, ας είμαστε ειλικρινείς και με παρρησία να λέμε την αλήθεια – γιατί αυτή σώζει – και να παραδεχθούμε ότι εξαιτίας παθών – κύρια της εγωμανίας και αρχομανίας-που θυσιάζουν την ενότητα, το δίκαιο και την αξιοκρατία καθώς και σφαλμάτων και «εγκλημάτων» συμφερόντων και πάθους

εσωτερικών παραγόντων, που εκμεταλλεύονται ξένοι, φθάσαμε στην εθνική συρρίκνωση αρχίζοντας με τους δύο τραγικούς διχασμούς, την απώλεια της Βορείου Ηπείρου και τον κίνδυνο αφελληνισμού των Βορειο-Ηπειρωτών, την τουρκική στρατιωτική κατοχή τμήματος της Κύπρου, ανεξάρτητου κράτους-μέλους του ΟΗΕ και της ΕΕ παρά τις δεκάδες αποφάσεις του ΟΗΕ, και τις συνεχείς τουρκικές απειλές και προκλήσεις, τα Ίμια, το στυγνό πούλημα του ελληνικότατου και ένδοξου ονόματος της Μακεδονίας με την επαίσχυντη και προδοτική συμφωνία των Πρεσπών, αλλά και τις υπόλοιπες ταπεινωτικές καταστάσεις-κοινωνικές και οικονομικές που επέβαλαν αδίστακτα κερδοσκοπικά κυκλώματα, την κομματικοποίηση της κοινωνίας, τη δραματική δημογραφική συρρίκνωση, την αφαίμαξη εγκεφάλων και εργατικού δυναμικού, τη γενικευμένη διαφθορά θεσμών, ιδιαίτερα ΜΜΕ και ΜΚΟ, τη διάχυτη ανασφάλεια λόγω εγκληματικών

πράξεων σε όλη την Επικράτεια, τη σοβαρή ανεργία ιδιαίτερα νέων, την «πρωτιά» στα εργατικά και τροχαία ατυχήματα, την αβεβαιότητα για το μέλλον, τον ορατό κίνδυνο αφελληνισμού της Διασποράς, αρχίζοντας από την ελληνική γλώσσα, τη «γλώσσα των θεών και Μουσών», τη γενικότερη παρακμή.

Τελειώνοντας, θα έλεγα ακόμη ότι ένα από τα καίρια μηνύματα εθνικής, ιδιαίτερα, σημασίας της Ελληνικής Επανάστασης, με αφορμή την αλαζονεία και το ναρκισσισμό της εξουσίας καθώς και την αναξιοκρατία και τον κοινωνικό αποκλεισμό που έχουν θεσμοθετηθεί, φανερά ή άδηλα, και απειλούν την κοινωνική αρμονία και

γαλήνη, είναι ότι σε μια γνήσια δημοκρατία η σχέση πολιτών και κράτους δεν είναι μονόδρομος, αλλά διπλής κατεύθυνσης. Οι μονόδρομοι χαρακτηρίζουν μόνον ολοκληρωτικά καθεστώτα.

Γιατί, αν αναλογιστούμε και στοχαστούμε τις θυσίες των πρώτο-Ηρώων του 21(Κολοκοτρώνη, Νικηταρά, Μακρυγιάννη κ.ά.), και πολιτικών Ηγετών παγκοσμίου κύρους όπως ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ, που χωρίς αυτούς η Πατρίδα μας ίσως να μην είχε κερδίσει την εθνική ανεξαρτησία της ή να ήταν σε πολύ χειρότερη μοίρα, και το τι η Πατρίδα, με την έννοια, βέβαια, του επίσημου κράτους, των «παρ' αξίαν ευτυχούντων», τους πρόσφερε, θα πρέπει να μελαγχολήσουμε, να θρηνήσουμε και να ζητήσουμε γονατιστοί συγγνώμη! Το ίδιο ισχύει και για άλλους σύγχρονους σπουδαίους Έλληνες, που αδικήθηκαν και ορισμένοι αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν και να διακριθούν στην ξενιτιά, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη ξένων χωρών, που έχουν αναγάγει επιτυχώς την εμπορία εγκεφάλων σε επιστήμη, ενώ η δική μας χώρα έχει γίνει ουραγός σε πολλούς τομείς με εύλογα αρνητικά αποτελέσματα, που τις δραματικές τους συνέπειες βλέπουν όσοι δεν εθελουφλούν και θα δουν δραματικότερα στο μέλλον αν δεν υπάρξει αντίδραση. (ΤΟΚΤΕΝ)

Όσο, συνεπώς, βαθύτερα κατανοούμε κάποιες αλήθειες και μαθαίνουμε από τα σφάλματα του παρελθόντος, τόσο οι ελπίδες και η αισιοδοξία για ένα καλύτερο μέλλον αυξάνονται. Αποτελεί τούτο ένα ακόμη μήνυμα της Ελληνικής Επανάστασης. Αντίθετα, όπως είπε κάποιος σπουδαίος ηγέτης, οι λαοί που δεν διδάχθηκαν από την ιστορία τους, είναι καταδικασμένοι να την ξαναζήσουν.

Και, κλείνοντας, θα έλεγα, σαν ένα τελευταίο μήνυμα, εθνικό αλλά και οικουμενικό, της Ελληνικής Επανάστασης, και σε συσχετισμό με το περίφημο του Τζων Κέννεντυ «μη ρωτάτε τι μπορεί να κάνει η πατρίδα για σας, αλλά τι μπορείτε να κάνετε σεις για την πατρίδα» και σε παραλλαγή : **κάνετε ότι πρέπει και μπορείτε για την Πατρίδα σας και η Πατρίδα σας θα κάνει ότι πρέπει και μπορεί για σας!**

Το ίδιο νομίζω μπορεί να ειπωθεί για κάθε χώρα και το λαό της και τέλος για τον ΟΗΕ και τα Κράτη-Μέλη του!